

Informacija o aktivnostima na uspostavljanju Regionalnog centra za sajber bezbjednost i razvoj sajber kapaciteta (WB3C)

Svjedoci smo da su intenzivni sajber napadi na Vladinu informatičku infrastrukturu i informaciono-komunikacionu mrežu organa, koji su se dogodili prethodnih mjeseci, otkrili naše ranjivosti u segmentu informacione bezbjednosti i činjenicu da se u prethodnom periodu vrlo malo pažnje poklanjalo razvoju kapaciteta za kvalitetnu sajber odbranu.

U organizacionom smislu, jedan od mehanizama jačanja sajber odbrane jedne države jeste uspostavljanje tijela koje će se baviti edukacijom u oblasti sajber bezbjednosti, sa ciljem jačanja kompetencija stručnjaka u ovoj oblasti na regionalnom nivou, u saradnji sa akademskom zajednicom.

S tim u vezi, sa zadovoljstvom možemo konstatovati da je 16. novembra 2022. godine u Podgorici potpisano Pismo namjere za uspostavljanje Regionalnog centra za sajber bezbjednost i razvoj sajber kapaciteta (WB3C). Pismo su potpisali predstavnici zemalja osnivača, i to: za Crnu Goru - dr Dritan Abazović, predsjednik Vlade Crne Gore; za Francusku - Nj.E. Christian Thimonier, ambasador Republike Francuske u Crnoj Gori; za Sloveniju - Nj.E. Gregor Presker, ambasador Republike Slovenije u Crnoj Gori.

Naime, Regionalni centar će imati pravni status međunarodne organizacije, sa ciljem da fazno bude otvaran i za ostale države Zapadnog Balkana koje žele da mu pristupe. Radi se o prvom centru ove vrste na Zapadnom Balkanu i cilj njegovog uspostavljanja je izgradnja kapaciteta država sa ovog prostora za sajber bezbjednost i borbu protiv sajber kriminala. Treninge će organizovati međunarodni eksperti iz ove oblasti, a isti će biti više orijentisani na praktičan rad i ispitivanje adekvatnih scenarija.

U cilju usaglašavanja stavova i preduzimanja konkretnih aktivnosti koje se odnose na pravne i druge aspekte djelovanja, u prethodnom periodu je održano više sastanaka sa predstavnicima zemalja osnivača, na kojima su aktivno učešće uzeli predstavnici Ministarstva vanjskih poslova i Ministarstva javne uprave Crne Gore. Na istim je razmatrana buduća upravljačka struktura i uspostavljanje podgrupa za pojedinačne oblasti. Između ostalog, postignuta je potpuna saglasnost da sve države osnivači delegiraju jednak broj predstavnika (po dva predstavnika) u Upravnom odboru (Steering Committee), kako bi predstavnici bili u mogućnosti da se odrede prema programima obuka i drugim pitanjima vezanim za rad budućeg Centra.

Ujedno, doneseni su zaključci da se za članstvo u Upravnom odboru (Steering Committee), sa strane Crne Gore, delegiraju Dušan Polović, generalni direktor Direktorata za infrastrukturu, informacionu bezbjednost, digitalizaciju i e-servise u Ministarstvu javne uprave i Vuk Rakočević, v.d. generalnog direktora Direktorata za međunarodno-pravne poslove u Ministarstvu vanjskih poslova. Kako je predviđeno da se

prvi sastanak Upravnog odbora održi odmah početkom 2023. godine, neophodno je u što kraćem roku zvanično imenovati navedene predstavnike.

Ministarstvu javne uprave se povjeravaju aktivnosti vezane za kreiranje programskih aktivnosti i organizaciju rada Regionalnog centra, dok će Ministarstvo vanjskih poslova raditi na pravnim procedurama u cilju stvaranja uslova za uspostavljanje Regionalnog centra i dobijanja subjektiviteta međunarodne organizacije u Crnoj Gori.

U skladu sa zaključcima donesenim na održanim sastancima i postignutim dogovorom sa Univerzitetom Crne Gore, predviđeno je da Regionalni centar bude smješten u Naučno-tehnološkom parku Crne Gore, na čijoj se adaptaciji intenzivno radi, s obzirom da je „siva“ faza radova već završena. Završetak adaptacije je predviđen za II kvartal 2023. godine, kada će otpočeti i programske aktivnosti Regionalnog centra.

Predstavnici Ministarstva javne uprave su, zajedno sa predstavnicima Ambasade Francuske u Podgorici, menadžmentom Naučno-tehnološkog parka i predstavnicima izvođača radova, obišli prostorije budućeg Centra i dogovorili sve tehničke pojedinosti oko potrebnih instalacija slabe i jake struje, u skladu sa međunarodnim standardima i praksom u razvijenim zemljama koje posjeduju slične organizacije. Ujedno, napravljen je i plan opremanja prostorija, shodno ustanovljenim potrebama.

Takođe, sačinjena je mapa puta (engl. roadmap), kao i kratak pregled projekta (engl. concept note), koja su u fazi usaglašavanja sve tri strane. U ovim dokumentima je posebna pažnja posvećena ciljevima koje treba postići u radu Centra, a koji se naročito odnose na širenje sajber kulture kroz obrazovanje i podizanje svijesti, jačanje kapaciteta učesnika i jačanje regionalne i međunarodne saradnje.